

Συγγραφή Τεχνικών Κειμένων

Επιστημονική Δεοντολογία

Από τις διαλέξεις του μαθήματος του Α' εξαμήνου σπουδών του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Τοπογραφίας & Γεωπληροφορικής

Κ. Παπαθεοδώρου, Αναπληρωτής Καθηγητής

Οκτώβριος 2013

Επιστημονική Δεοντολογία

Βασική αρχή / παραδοχή :

- Το γραπτό έργο ενός συγγραφέα, αποτελεί ένα **νοητό συμβόλαιο** μεταξύ αυτού και του αναγνώστη.

Σύμφωνα μ' αυτό, ο αναγνώστης αποδέχεται:

- τον συγγραφέα ως **μοναδικό δημιουργό** του γραπτού έργου
- Ότι οποιοδήποτε κείμενο ή ιδέες έχει (ο συγγραφέας) δανειστεί από άλλους, **προσδιορίζονται σαφώς ως δάνεια** σύμφωνα με τους καθιερωμένους κανόνες
- Το περιεχόμενο του έργου βασίζεται σε **πραγματικά δεδομένα** και παρουσιάζεται με τη **μέγιστη δυνατή ακρίβεια**

Δεοντολογική παρεκτροπή

Οι βασικές περιπτώσεις δεοντολογικής παρεκτροπής:

- **Νοθεία (falsification) και**
- **Χάλκευση (fabrication) δεδομένων**
- **Λογοκλοπή (Plagiarism)**
- **Κλοπή δεδομένων (Theft)**

Νοθεία (falsification)

- **Αλλαγή στη σύσταση ή στα αποτελέσματα με σκοπό την εξαπάτηση**
- **Η σχετική Διαπίστωση θέτει σε αμφιβολία τα αποτελέσματα όλης της έρευνας /εργασίας**
- **Εξ' ορισμού θεωρείται ότι περιέχει δόλο**

Χάλκευση (fabrication)

- Χρησιμοποίηση πλαστών ή κατασκευασμένων δεδομένων
- Εξ' ορισμού θεωρείται ότι **περιέχει δόλο**
- Μπορεί να **έχει σοβαρές επιπτώσεις** ιδιαίτερα σε τομείς που περιλαμβάνουν τις **επιστήμες των Μηχανικών** και την υγεία

Λογοκλοπή (Plagiarism)

- Συνώνυμα: κλεψιτυπία, αντιγραφή και ιδιοποίηση
- Εξ' ορισμού θεωρείται ότι **περιέχει δόλο**
- Διακρίνεται σε δύο μορφές:
 - I. Ιδιοποίηση ιδεών
 - II. Ιδιοποίηση κειμένου

Λογοκλοπή (Plagiarism)

- I. **Ιδιοποίηση ιδεών:** Η ιδιοποίηση μιας ιδέας (θεωρίας, επιστημονικής άποψης, υπόθεσης, συμπεράσματος) είτε αυτούσιας είτε με επιφανειακές τροποποιήσεις χωρίς να αποδίδεται στον εμπνευστή της η «πατρότητα»

- II. **Ιδιοποίηση κειμένου:** η αντιγραφή μέρους κειμένου από άλλη πηγή (περιλαμβάνονται σχήματα ή και εικόνες χωρίς παράθεση της πηγής τους) χωρίς να περικλείεται το δανειζόμενο κείμενο σε εισαγωγικά και **χωρίς να αναφέρεται ο συγγραφέας.**

Κλοπή δεδομένων (Theft)

- Αφορά στη χρησιμοποίηση δεδομένων που έχουν συλλεχθεί από άλλους, χωρίς την απαιτούμενη αναφορά.
- Συνηθισμένη περίπτωση εξαιτίας της ανταλλαγής δεδομένων.
- **Επιβάλλεται η αναφορά προέλευσης των δεδομένων** για λόγους ηθικής τάξης και για λόγους τεκμηρίωσης της αξιοπιστίας των αποτελεσμάτων/συμπερασμάτων.

Αυτο...λογοκλοπή (Self Plagiarism)

- Η επαναχρησιμοποίηση του ίδιου ή σχεδόν του ίδιου υλικού του ίδιου συγγραφέα, χωρίς αυτό να γνωστοποιείται στον αναγνώστη και χωρίς να γίνεται αναφορά στο αρχικό υλικό
- Διακρίνεται στις εξής περιπτώσεις:
 - I. Πλεονάζουσα/Διπλή δημοσίευση (Redundant/Duplicate Publication) και
 - II. Κατακερματισμένη δημοσίευση (Salami Publication)

Αυτο...λογοκλοπή (Self Plagiarism)

- I. Πλεονάζουσα/Διπλή δημοσίευση (Redundant/Duplicate Publication)

Αφορά κυρίως δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά και συγκεκριμένα την υποβολή πρωτότυπου κειμένου που βασίζεται στα ίδια ακριβώς δεδομένα, σε περισσότερα από ένα επιστημονικά περιοδικά χωρίς να επισημαίνεται η ύπαρξη άλλων ταυτόσημων δημοσιεύσεων

Αυτο...λογοκλοπή (Self Plagiarism)

I. Κατακερματισμένη δημοσίευση (Salami Publication)

Η αποσπασματική δημοσίευση μια έρευνας που θα έπρεπε να έχει δημοσιευτεί ολόκληρη για να εμφανίσει ο ερευνητής περισσότερες σε αριθμό δημοσιεύσεις.

II. Ενίσχυση δεδομένων (data augmentation)

Όταν επικαιροποιούνται ή/και ενισχύονται τα δεδομένα και δημοσιεύεται το κείμενο σαν μία νέα μελέτη.

Αυτο...λογοκλοπή (Self Plagiarism)

I. Τυποκλοπία (Copyright infringement)

Σε περίπτωση που τα πνευματικά δεδομένα έχουν μεταβιβαστεί σε κάποια νομική οντότητα (πχ. Εκδοτικό οίκο), η αυτο-λογοκλοπή είναι και παράνομη.

II. Επαναχρησιμοποίηση κειμένου (Text recycling)

Αμφιλεγόμενη μορφή λογοκλοπής. Από πολλούς δεν θεωρείται «λογοκλοπή». Αφορά την επαναχρησιμοποίηση τμημάτων κειμένου από τον ίδιο τον συγγραφέα του.

Βιβλιογραφία (References)

Από σημειώσεις που έγραψε ειδικά
για το θέμα αυτό

ο ΠΑΥΛΟΣ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ

ΤΟ 2012

και τον οποίο ευχαριστώ για τη
διάθεσή τους.

Βιβλιογραφία (References)

Τι είναι «Βιβλιογραφία»

- Ένας κατάλογος όλων των πηγών (βιβλίων, εργασιών, μελετών, πληροφοριών από το διαδίκτυο κλπ) που χρησιμοποιήθηκαν για τη συγγραφή του επιστημονικού κειμένου.... και το οποίο δεν αποτελεί προϊόν της δικής μας δουλειάς στη συγκεκριμένη έρευνα.
-που σημαίνει ότι στη Βιβλιογραφία πρέπει να περιλαμβάνονται και δικές μας προηγούμενες έρευνες εφ' όσον έχουν χρησιμοποιηθεί.

Γκρίζα Βιβλιογραφία

«Γκρίζα» Βιβλιογραφία

- Αφορά πηγές που δεν έχουν εκδοθεί από τα συνήθη μέσα (εκδοτικούς οίκους, βιβλία, επιστημονικά περιοδικά) και με την έννοια αυτή είναι ...μη δημοσιευμένο υλικό
- Περιλαμβάνουν Τεχνικές Εκθέσεις, Μελέτες, Πτυχιακές και Διπλωματικές εργασίες, Μεταπτυχιακές και Διδακτορικές Διατριβές

Συλλογή της πληροφορίας – Βιβλιογραφική ενημέρωση

- ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ [http://www2.e-yliko.gr/htmls/bibliothikes/bibl_akademy_el.aspx]
- ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ [<http://www.unioncatalog.gr/>]
- Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών - HEAL-Link [<http://www.heal-link.gr/>]

Βιβλιοθήκες Α.Ε.Ι.

Νημερτίς [nemertes.lis.upatras.gr/] (Παν. Πατρών

Ψηφιακή βιβλιοθήκη «Θεόφραστος», ΑΠΘ [geolib.geo.auth.gr]

Βιβλιογραφία (References)

...και γιατί ... «Βιβλιογραφία»? (1/2)

- Γιατί θέλουμε:
 - να **τεκμηριώσουμε** τους ισχυρισμούς μας
 - Να δείξουμε ότι η έρευνα που παρουσιάζεται **έχει βασιστεί σε έγκυρες πηγές.**
 - Να δώσουμε **κύρος** στη δουλειά μας, δείχνοντας ότι έχουμε κάνει **έρευνα σε βάθος** (και έχουμε αποτυπώσει την υφιστάμενη κατάσταση με τρόπο αξιόπιστο και ακριβή, να αποδείξουμε ότι το πρόβλημα που προσπαθούμε να επιλύσουμε είναι υπαρκτό και σημαντικό κλπ)
 - Να δείξουμε ότι έχουμε κάνει έρευνα σε βάθος η οποία **καλύπτει το θέμα από κάθε άποψη.**
 - Να αποφύγουμε **παραδοχές και αοριστίες** που θα κάνουν τα αποτελέσματα της έρευνάς μας αμφισβητήσιμα
 - Να αποδείξουμε εμπειρία και γνώση γύρω από το θέμα

Βιβλιογραφία (References)

...και γιατί ... «Βιβλιογραφία»? (2/2)

- Γιατί **δίνει παραδείγματα** εκφράσεων, όρων, ύφους σύνταξης μιας ανάλογης μελέτης ή έρευνας που διευκολύνουν στη σύνταξη της δικής μας μελέτης
- Γιατί μας επιτρέπει να ασχοληθούμε με το θέμα μας και να μη ξεκινήσουμε από τα βασικά ...«ανακαλύπτοντας τον τροχό» .
- Γιατί οι Βιβλιογραφικές αναφορές είναι μία **ελάχιστη τιμή** που ο κάθε ερευνητής οφείλει σε όσους εργάστηκαν πριν απ' αυτόν και απέδωσαν ελεύθερη τη γνώση που αποκόμισαν σε όλους (είναι ζήτημα ευγένειας και τιμιότητας).
- Σε κάθε άλλη περίπτωση **διακινδυνεύουμε την αξιοπιστία** της εργασίας μας και τη δική μας αξιοπιστία αφού όσα αναφέρουμε χωρίς βιβλιογραφικές παραπομπές μπορεί να θεωρηθούν είτε αυθαίρετα, είτε λογοκλοπή.

Βιβλιογραφία (References)

Η....διαδικασία!

Η διαδικασία των Βιβλιογραφικών αναφορών αποτελείται από δύο μέρη:

- Την παραπομπή η οποία παρεμβάλλεται στο κείμενο και
- τη Βιβλιογραφική αναφορά που παρατίθεται στο κεφάλαιο «Βιβλιογραφία», στο τέλος της Τεχνικής Έκθεσης.

Βιβλιογραφία (References)

Βιβλιογραφικές Παραπομπές

- Οι παραπομπές μπορεί να γίνουν με τους εξής τρόπους:
- Αναφέροντας τη διαπίστωση και στο τέλος της πρότασης το όνομα του συγγραφέα και το έτος δημοσίευσης
- Αναφέροντας τη διατύπωση και στο τέλος της πρότασης αγκύλη με τον αριθμό σειράς της εργασίας όπως αυτή εμφανίζεται στη «Βιβλιογραφία»
- Αναφέροντας «σύμφωνα με τον ΟΝΟΜΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ (έτος δημοσίευσης) ισχύει.....»

Βιβλιογραφικές Παραπομπές

Παραδείγματα (1/3)

- When considering the software to be selected for the Laboratory sessions, basic teaching principles [1] regarding teaching practices, as optimized scheduling, focusing to certain features, visual-verbal instructions integration, example-rule coordination, worked example presentation, prompted and corrective self-explanation, analogical comparison and self motivation, were taken into account.

Βιβλιογραφία

- [1] Anderson, P. (1983): *International models and methods of Remote Sensing Education and Training*, Annual meeting of the Association of American Geographers, Denver, USA.

Βιβλιογραφικές Παραπομπές

Παραδείγματα (άμεση παραπομπή) (2/3)

- When considering the software to be selected for the Laboratory sessions, basic teaching principles [1] regarding teaching practices, as optimized scheduling, focusing to certain features, visual-verbal instructions integration, example-rule coordination, worked example presentation, prompted and corrective self-explanation, analogical comparison and self motivation (Anderson, 1983), were taken into account.

Βιβλιογραφία

- [1] Anderson, P. (1983): *International models and methods of Remote Sensing Education and Training*, Annual meeting of the Association of American Geographers, Denver, USA.

Βιβλιογραφικές Παραπομπές

Παραδείγματα (έμμεση παραπομπή) (3/3)

- According to Anderson (1983), when considering the software to be selected for the Laboratory sessions, basic teaching principles regarding teaching practices, as optimized scheduling, focusing to certain features, visual-verbal instructions integration, example-rule coordination, worked example presentation, prompted and corrective self-explanation, analogical comparison and self motivation (Anderson, 1983), must be taken into account.

Βιβλιογραφία

- [1] Anderson, P. (1983): *International models and methods of Remote Sensing Education and Training*, Annual meeting of the Association of American Geographers, Denver, USA.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Στοιχεία:

- Ονοματεπώνυμο του συγγραφέα (-έων) όπως ακριβώς εμφανίζεται στην πηγή.
- Τίτλος του έργου – βιβλίου – άρθρου – εργασίας
- Τίτλος του βιβλίου – συλλογικού Τόμου – εφημερίδας - επιστημονικού περιοδικού στο οποίο βρίσκεται η εργασία
- Χρονολογία έκδοσης
- Τόπος έκδοσης
- Εκδοτικός Οίκος
- Έκδοση (α΄ έκδοση, β΄ έκδοση κλπ). Αφορά κυρίως βιβλία.
- Είδος εργασίας (άρθρο, ανακοίνωση σε Συνέδριο, Διδακτικές σημειώσεις, ανέκδοτο έργο, διδακτορική διατριβή κλπ)
- Αριθμός σελίδων του συλλογικού Τόμου που αφορούν την εν λόγω εργασία.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Πηγές από το διαδίκτυο

- Στις πηγές από το διαδίκτυο παρατίθεται ο τίτλος της αρχικής σελίδας από την οποία προήλθε η πηγή και η διεύθυνση της σελίδας : πχ http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=878) και η ημερομηνία πρόσβασης!
- Στις περιπτώσεις που οι πηγές από το διαδίκτυο παραπέμπουν σε έντυπη πηγή, χρησιμοποιείται ΠΑΝΤΑ η έντυπη.
Παράδειγμα:
- **Ζώτος Γερ., Οι βασικοί κανόνες για τη σωστή αναζήτηση στο Διαδίκτυο, εφημερίδα: ΤΟ ΒΗΜΑ, 1η Απριλίου 2007, Αθήνα**
- ~~Ζώτος Γερ., Οι βασικοί κανόνες για τη σωστή αναζήτηση στο Διαδίκτυο, από τον ιστότοπο της εφημερίδας ΤΟ ΒΗΜΑ, 1η Απριλίου 2007~~
~~<http://www.tovima.gr/default.asp?pid=2&ct=3&artid=180098&dt=01/04/2007>, ημερ. πρόσβασης 15 Απρ. 2007.~~

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Πρότυπα:

- Chicago (Chicago style)
- Harvard (Harvard style)
- APA (American Psychological Association)

-συνεχίζεται

Βιβλιογραφία (References)

- I. «Συγγραφή επιστημονικών κειμένων σύμφωνα με τις αρχές της Επιστημονικής Δεοντολογίας». Τα ΝΕΑ της ΕΟΠΕ (2010)
http://www.hesmo.gr/sites/default/files/magazine/06-2010/30_epistimoniki_deontologia.pdf
- II. Φώτης Παυλάτος (2007): Κρίση στη Βιοϊατρική έρευνα
- III. Αγιουτάντης Ζ.Γ. , Μερτίκας Σ.Π. (2003): Ένας πρακτικός οδηγός για τη συγγραφή Τεχνικών Κειμένων. Εκδόσεις ΙΩΝ.
- IV. Συμεωνίδης Παύλος (2012): Οδηγίες σχετικά με τη Βιβλιογραφία.

Συγγραφή Τεχνικών Κειμένων

Επιστημονική Δεοντολογία

**Με τις ευχαριστίες μου
για την Προσοχή σας!**

Από τις διαλέξεις του μαθήματος του Α' εξαμήνου σπουδών του Τμήματος
Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Τοπογραφίας & Γεωπληροφορικής

Κ. Παπαθεοδώρου, Αναπληρωτής Καθηγητής

Οκτώβριος 2013